

جهان، دنیای زنده، انسان

(از دیدگاه جهان بینی علمی)

اثر: دکتر پرویز دبیری

به کوشش: دکتر شهیار دبیری - دکتر محمد حسین عزیزی

تهران - ۱۳۹۳

دیرنگ، پرویز، ۱۳۰۱ - ۱۳۹۱،	مدرسنامه
دندان، دنیای زنده، انسان (از دیدگاه جوامع بین المللی) (از پرویز دیرنگ)؛ به کوشش شهروز دبیری،	عنوان و نام پندآور
مجموعه حبیبی تبریزی	
بهار، ۱۳۹۳،	مشخصات نشر
۱۶۶ ص.؛ حضور (رنگی)	مشخصات ظاهری
۳ - - - - - ۹۵۴ ۷۴۳۴ ۹۶۴-۹۷۸	شابک
فیبا	ویراسته، تهیه، ویراسته
کتابخانه آفرینی	موضوع
انسان‌شناسی، فلسفه،	موضوع
دیرنگ، شهروز، ۱۳۲۵ - ، گداور، و	مسئله افزوده
عزیزی، محمدحسین، ۱۳۲۶ - ، گردآورنده	مسئله افزوده
۱۳۹۳ ۵۲۹/۵۸۱ Q89	رده بندی کنگره
۵۳۲/۱۲	رده بندی شولز
۳۶۰۰۲۱۵	نماینده کتابخانه ملی

عنوان: جهان، دنیای زنده، انسان (از دیدگاه جهان بینی علمی)

مشخصات ظاهری: ۱۶۶ ص. رنگی

قطع کتاب: وزیری

موضوع: کیهان آفرینی

مولف: دکتر پرویز دبیری

گردآورندگان: دکتر شهریار دبیری، دکتر محمدحسین عزیزی

مشخصات نشر: تهران: شاد رنگ، ۱۳۹۳

شمارگان: ۱۰۰۰ جلد

چاپ اول: تابستان ۹۳

قیمت: ۳۰۰۰۰۰ ریال

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۷۴۳۴-۴۵-۴

※ کلیه حقوق این اثر برای گردآورندگان محفوظ است. نقل مطالب با ذکر نام اثر و نویسنده بلامانع است.

※ طرح روی جلد: کیهانشان، مغز آدمی (اثر داوینچی) و نمادی از ملکول DNA را نشان می‌دهد.

فهرست

۱	پیشگفتار گردآورندگان
۵	جهان بینی علمی از دیدگاه استاد دکتر پرویز دبیری
۷	زندگی نامه علمی استاد دکتر پرویز دبیری

۹	مقدمه نویسنده بر چاپ دوم کتاب
۲۳	جهان بینکران
۳۵	خانواده خورشید
۷۵	خورشیدها زندگی می سازند
۸۵	سلول واحد ساختمانی دنیای زنده است و بدون سلول زندگی وجود ندارد
۹۳	تلاش زندگی برای نگهداری و گسترش خود
۹۹	طبیعت: کتابی آموزنده
۱۰۱	کالبدشناسی مقایسه ای
۱۰۳	جنین شناسی
۱۰۷	تطابق در دنیای زنده
۱۱۵	زندگی چگونه پدید آمد؟
۱۱۹	تکامل خلّاق
۱۲۶	پیدایش گیاهان
۱۳۱	ماهی ها
۱۳۳	سفر از آب به خشکی
۱۳۵	دوزستان
۱۳۶	خزندگان
۱۴۰	پرندگان
۱۴۳	پستانداران
۱۴۴	کیسه داران

۱۵۱	پیوست: اعلامیه جهانی حقوق بشر
۱۵۷	نمایه

پیشگفتار گردآورندگان

کتاب حاضر "جهان، دنیای زنده، انسان (از دیدگاه جهان‌بینی علمی)" یکی از تألیفات علمی ارزشمند شادروان "دکتر پرویز دبیری" (۱۳۰۰-۱۳۹۱ ش.)، از پیشگامان رشته آسیب‌شناسی در ایران و استاد دانشگاه اصفهان است که همه عمر پربار خود را صرف آموزش و پژوهش کرد. پیش از این، شرح احوال و آثار و خدمات ایشان در کتابی با عنوان "آن یار سفر کرده، یادنامه استاد دکتر پرویز دبیری" به کوشش نگارندگان این سطور در سال ۱۳۹۲ شمسی انتشار یافته‌است که علاقه‌مندان می‌توانند برای کسب اطلاعات بیشتر به آن مراجعه کنند.

استاد دکتر پرویز دبیری افزون بر تألیف آثار ارزشمند، مترجم کتاب‌های مشهور دکتر آلکسیس کارل (۱۸۷۳-۱۹۴۴)،^۱ جراح فرانسوی و برنده جایزه نوبل پزشکی در سال ۱۹۱۲ میلادی نیز بودند که به نام‌های "انسان موجود ناشناخته"^۲، "راه و رسم زندگی" و "نیایش" در سال ۱۳۲۹ شمسی منتشر شده‌اند. اما پس از انتشار کتاب‌های مزبور، ایشان همیشه بر این باور بودند که باید کتابی در تکمیل، تقویت و به‌روزشدن این شاهکارهای دکتر کارل نگاشته شود تا نسل جدید که به دنبال یافتن راز و رمزهای حیات هستند بتواند به سهولت به حقایق علمی در این زمینه دسترسی داشته باشد. از این‌رو تلاش کردند با توجه به گسترده‌گی دانش امروز در دو

1- Alexis Carrel

2- Man, the Unknown (L'Homme, cet inconnu). 1935

سده اخیر و پیشرفت‌های شگرف علمی، از جمله سفر به اعماق کهکشان‌ها، شناسایی چرخه زندگی یاخته‌ها، بررسی حیات، تکامل حیوانات، نوع انسان و حل هزاران مسئله پیچیده دیگر به مدد علم، کتابی تألیف کنند که در این حوزه پاسخگوی نسل جوان جوینده باشد، تا آنها بتوانند معمای وجود و دنیای پیرامون خود را بهتر بشناسند و با شناخت علمی، داستان جهان و انسان را بیشتر دریابند و آن را ارج نهند و مسیر زندگی خود را هماهنگ با علم برنامه‌ریزی کنند. به این ترتیب کتاب "جهان، دنیای زنده، انسان (از دیدگاه جهان بینی علمی)" را نگاشتند، که نخستین بار در سال ۱۳۶۹ شمسی در اصفهان منتشر شد و اکنون بنا به وصیت آن شادروان، دوباره به چاپ می‌رسد. در چاپ کنونی بنا به خواست ایشان، ویرایش جدید کتاب با تصاویر رنگی منتخب ایشان همراه با نمایه‌ای که به آن افزوده شده است، منتشر می‌شود و کوشیده‌ایم تا با بهبود جلد، شیرازه و صفحه‌آرایی، ظاهر کتاب نیز ارتقاء یابد. گردآورندگان امید دارند که ویرایش کنونی مورد توجه دانشوران، به ویژه نسل جوان قرار گیرد.

همان گونه که از نام کتاب برمی‌آید، مرحوم "استاد دکتر دبیری" در این کتاب کوشیده‌اند که از دیدگاه علمی و تجربی به اختصار و با قلمی شیوا و مستند، داستان پیدایش خورشید و سیاره زمین، اجرام آسمانی، خلقت موجودات و تکامل نوع انسان را به زبانی ساده، شیرین و جذاب بیان کنند و افزون بر اینها به مسئولیت انسان در صحنه زندگی و اجتماع پرداخته، به گونه‌ای که خواننده پس از خواندن کتاب بتواند تصویری کلی از خلقت و رموز پیچیده آن به دست آورد و دریابد که آدمی چه وظیفه خطیری طی زندگی کوتاه خود در این جهان شگفت‌انگیز برعهده دارد. که به گفته استاد سخن سعدی:

"ابر و باد و مه و خورشید و فلک در کارند

تا تو نانی به کف آری و به غلت نخوری."

در پایان به روان استاد دکتر دبیری درود می‌فرستیم، که در سراسر عمر دغدغه‌ای

مهم‌تر از گسترش دانش و فرهنگ نداشت و صمیمانه به ایران و ایرانیان و همهٔ انسان‌ها عشق می‌ورزید.

از سرکار خانم عفت ایران‌یار که تایپ نسخه دستنویس را انجام دادند و سرکار خانم معصومه بهلولی، جناب آقای سیامک کریم‌خان‌زند و سرکار خانم عصمت (مینا) عطایی، که به ترتیب در انتشار، طراحی و بازخوانی این کتاب نقش سازنده‌ای داشتند، صمیمانه سپاسگزاریم.

دکتر شهریار دبیری - استاد آسیب‌شناسی دانشگاه علوم پزشکی کرمان،
دکتر محمد حسین عزیزی - متخصص رشتهٔ گوش، گلو و بینی - تهران.
شهریورماه ۱۳۹۳.